

<p>Ελληνικό Περιοδικό Διοίκηση Αθλητισμού & Αναψυχής</p>	<p>Ελληνικό Περιοδικό Διοίκηση Αθλητισμού & Αναψυχής Τόμος 13 (2), 41-48 Δημοσιεύθηκε: Δεκέμβριος 2016</p> <p>Hellenic Journal of Sport & Recreation Management Volume 13 (2), 41-48 Released: December 2016</p> 	 <p>ΕΛΛΕΔΑΑ Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Διοίκησης Αθλητισμού & Αναψυχής</p> <p>HSASMR Hellenic Scientific Association for Sport Management & Recreation http://www.elleda.gr ISSN 1791-6933</p>
--	--	--

Η επίδραση της οικονομικής κρίσης στην αγορά των ιδιωτικών γυμναστηρίων της Θεσσαλονίκης, Ελλάς

Μπαλάσκα Π., Αλεξανδρής Κ., Κεσανίδης, Θ., & Παπαδόπουλος Π.

Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού, Α. Π. Θ.

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να μελετήσει τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στη λειτουργία των ιδιωτικών γυμναστηρίων στην Ελλάδα. Η έρευνα στηρίχθηκε σε ένα δείγμα 50 γυμναστηρίων από την περιοχή της Θεσσαλονίκης. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι περίπου τα μισά γυμναστήρια παρουσίασαν μείωση του αριθμού των μελών τους, ενώ περίπου το 1/3 παρουσίασε αύξηση. Η συντριπτική πλειοψηφία όμως των ιδιοκτητών γυμναστηρίων δήλωσε ότι μειώθηκε η κερδοφορία των γυμναστηρίων λόγω της μείωσης της ετήσιας τιμής συνδρομής και της αυξημένης φορολογίας. Είναι ενθαρρυντικό ότι η πλειοψηφία των ιδιοκτητών είναι αισιόδοξοι για το μέλλον της αγοράς των γυμναστηρίων στην Ελλάδα

Λέξεις Κλειδιά: Οικονομική κρίση, Βιωσιμότητα, Γυμναστήρια

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: didantaloy@gmail.com

The Influence of the Economic Crisis on the Fitness Market in Thessaloniki, Greece

Balaska, P., Alexandris, K., Kenanidis, Th., & Papadopoulos, P.
Department of Physical Education & Sport Sciences,
University of Thessaly, Greece

Abstract

The present study aimed to study the influence of the economic crisis on the operation of the private fitness clubs in Greece. The sample of the study consisted of 50 fitness clubs in Thessaloniki, Greece. The results showed that almost half of the fitness clubs reported a reduction in the number of their members, while almost 1/3 reported an increase in the number of their members. The vast majority of the owners of the clubs reported reductions in their annual profit due to the reduction in the price of the annual memberships and the increased taxes. It is optimistic that the majority of the owners of the clubs view the future of the fitness industry in Greece growing.

Keywords: Financial crisis, sustainability, Fitness Clubs

e - mail: pmpalask@phed.auth.gr

Εισαγωγή

Από το 2009 η Ελλάδα βιώνει μια πρωτοφανή οικονομική κρίση που έχει επηρεάσει σημαντικά την κοινωνία σε όλα τα επίπεδα της. Το 2016 είναι η έβδομη συνεχόμενη χρονιά ύφεσης για την Ελληνική οικονομία. Συνοψίζοντας τους οικονομικούς δείκτες και ξεκινώντας από το 2008, η χώρα έχει χάσει περίπου το 25% της οικονομικής της δραστηριότητας (Theodorou, 2015). Το ΑΕΠ του 2008, που ήταν 242 δις ευρώ και το κατά κεφαλήν μέσο ετήσιο εισόδημα που ήταν 22.500 ευρώ, μειώθηκαν το 2015 σε 176 δισεκατομμύρια ευρώ και 16.028 ευρώ, αντιστοίχα. Περίπου 230.000 επιχειρήσεις, δηλαδή μια στις τέσσερις έχουν κλείσει από το 2008 ως το 2015 (Theodorou, 2015). Σχεδόν 77 δισεκατομμύρια δάνεια θεωρούνται ως μη-εξυπηρετούμενων ή "κόκκινα δάνεια" (33.5% του συνόλου των δανείων) (Theodorou, 2015). Ως μη εξυπηρετούμενα δάνεια ορίζονται αυτά όπου ένας οφειλέτης έχει καθυστερήσει πάνω από 3 μήνες να πληρώσει τους τόκους ή το κεφάλαιο (Giannoulakis, Papadimitriou & Alexandris, 2016). Τέλος, και ίσως το πιο σημαντικό, το ποσοστό ανεργίας της χώρας έχει φτάσει στο 24.1% σήμερα, όταν το 2008 ήταν 7.3% (Greece Economic Indicators, 2016). Αυτό έχει ως συνέπεια το 23% του πληθυσμού να ζει στο όριο της φτώχειας. Τον Ιούνιο του 2016 η Ελληνική κυβέρνηση έφτασε σε συμφωνία με τους πιστωτές της για δάνειο ύψους 10.3 δισεκατομμυρίων ευρώ, προκειμένου να καλυφθούν ε χρέη και να χρηματοδοτηθεί η ελληνική οικονομία στο άμεσο μέλλον. Παρόλα αυτά παραμένουν αναπάντητα τα ερωτήματα σχετικά με τη βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους (Greek Economic Outlook, 2016).

Ο Ιδιωτικός Τομέας στην Αθλητική Αγορά στην Ελλάδα

Η βιομηχανία του αθλητισμού δεν είναι ένας ομοιογενής κλάδος. Μερικά από τα τμήματά του ανήκουν στον τομέα των υπηρεσιών (π.χ. γυμναστήρια). Υπάρχουν όμως και εταιρίες που παράγουν προϊόντα ένδυσης, υπόδησης και αθλητικό εξοπλισμό, όπως και επιχειρήσεις λιανικής πώλησης. Ο ιδιωτικός τομέας στην αθλητική αγορά αποτελείται από τους ακόλουθους τρεις επιμέρους τομείς:

- α) Ο τομέας των υπηρεσιών αθλητικής συμμετοχής (π.χ. γυμναστήρια)
- β) Ο τομέας των αθλητικών εμπορευμάτων, όπου περιλαμβάνει τις επιχειρήσεις που παράγουν, που εισάγουν και διανέμουν αθλητικά είδη και εξοπλισμό.
- γ) Σχολές που παρέχουν αθλητική εκπαίδευση σε επαγγελματικό επίπεδο.

Ο τομέας των υπηρεσιών αθλητικής συμμετοχής περιλαμβάνει επιχειρήσεις που προσφέρουν ευκαιρίες για αθλητική και αναψυχική συμμετοχή, οι οποίες αναφέρονται ως ιδιωτικά γυμναστήρια. Εκτιμάται πως υπάρχουν περίπου 1250 ιδιωτικά γυμναστήρια (υγείας, φυσικής κατάστασης και

ευεξίας) στη χώρα σήμερα (Batrakoulis, 2016). Ο αριθμός αυτός τοποθετεί την Ελλάδα στην 10η θέση μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών. Η Γερμανία είναι πρώτη στην Ευρώπη με συνολικά 8322 γυμναστήρια, ακολουθούμενη από το Ηνωμένο Βασίλειο με 6312 ιδιωτικά γυμναστήρια (Rodriguez, 2016).

Υπολογίζεται ότι τα εγγεγραμμένα μέλη σε γυμναστήρια στην Ελλάδα σήμερα ανέρχονται σε 625.000 περίπου, και η μηνιαία συνδρομή είναι κατά μέσο όρο 20-25 ευρώ. Το ποσό της συνδρομής διαφοροποιείται σύμφωνα με τις υπηρεσίες που διαθέτει και προσφέρει το κάθε γυμναστήριο. Για παράδειγμα, τα γυμναστήρια που παρέχουν ατομικά προγράμματα γύμνασης (personal training studios) είναι αρκετά ακριβότερα. Επίσης, η τοποθεσία του γυμναστηρίου έχει αντίκτυπο στο ύψος της μηνιαίας συνδρομής. Για παράδειγμα ιδιωτικά γυμναστήρια σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη τείνουν να είναι πιο ακριβά από ό, τι σε άλλα μέρη της χώρας. Σε γενικές γραμμές, η μέση μηνιαία συνδρομή είναι σχετικά χαμηλή στην Ελλάδα. Στην πραγματικότητα, είναι από τις χαμηλότερες στην Ευρώπη (Abbondi, 2014).

Ως αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης, υπήρξε μια σημαντική μείωση στις τιμές των συνδρομών των μελών στην Ελλάδα. Πολλά από τα γυμναστήρια έχουν μειώσει το κόστος στις μηνιαίες και τις ετήσιες συνδρομές ως μια ενέργεια αμυντικής στρατηγικής για να κρατήσουν τα μέλη τους. Για παράδειγμα, η μέση τιμή της μηνιαίας συνδρομής το 2014 ήταν 50 ευρώ (Abbondi, 2014).

Εκτιμάται ότι η οικονομική δραστηριότητα που παράγεται από τα γυμναστήρια στην Ελλάδα ανέρχεται περίπου στα 187 εκατομμύρια ευρώ ετησίως, τοποθετώντας την Ελλάδα στις τελευταίες θέσεις μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών. Για παράδειγμα, στο Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο κατέχει τη μεγαλύτερη αγορά στην Ευρώπη, η οικονομική δραστηριότητα που παράγεται από τα ιδιωτικά γυμναστήρια ανέρχεται στα 6.2 δισεκατομμύρια ευρώ (Rodriguez, 2016). Παρόλα αυτά, πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχει και η οικονομική δραστηριότητα που σχετίζεται με προσωπικές υπηρεσίες γύμνασης (personal trainer) στην Ελλάδα, πολλές από τις υπηρεσίες είναι ανεπίσημες, που σημαίνει ότι οι δραστηριότητες αυτές δεν καταγράφονται.

Μέσα σε αυτό το οικονομικό κλίμα κρίνεται αναγκαία η συλλογή δεδομένων και η αποτύπωση της πορείας των ιδιωτικών γυμναστηρίων κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης.

Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να μελετήσει τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στη βιωσιμότητα και των ιδιωτικών γυμναστηρίων στην Ελλάδα και να καταγράψει τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν μέσα στον ασφυκτικό οικονομικό κλοιό που καλούνται να λειτουργήσουν τα τελευταία επτά χρόνια.

Μεθοδολογία

Το δείγμα αποτέλεσαν πενήντα (n=50) ιδιωτικά γυμναστήρια της Μητροπολιτικής Ενότητας Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Διανεμήθηκαν ερωτηματολόγια στους ιδιοκτήτες των γυμναστηρίων για την καταγραφή του αριθμού των μελών γυμναστηρίου, των οικονομικών δεδομένων του γυμναστηρίου, των εκτιμήσεων για το μέλλον, των προβλημάτων βιωσιμότητας και ενεργειών για την αντιμετώπιση των αρνητικών συνεπειών της οικονομικής κρίσης.

Αποτελέσματα

Μέγεθος Γυμναστηρίων και Δημογραφικά Χαρακτηριστικά Μελών Γυμναστηρίων

Ως προς το μέγεθος των γυμναστηρίων τα εγγεγραμμένα μέλη που ήταν ενεργά όταν πραγματοποιήθηκε η έρευνα ήταν λιγότερα από 100 σε 13 γυμναστήρια (25%), από 101 έως 200 σε 12 γυμναστήρια (24%) και περισσότερα από 200 σε 25 γυμναστήρια (51%) (Πίνακας 1).

Πίνακας 1. Αριθμός εγγεγραμμένων μελών των ιδιωτικών γυμναστηρίων

Εγγεγραμμένα μέλη	Ποσοστιαία αναλογία (%)
>100	25% (n=13)
101-200	24% (n=12)
>200	51% (n=25)

Από τα γυμναστήρια που συμμετείχαν στο δείγμα της έρευνας 69.4% απασχολούσε έως 10 άτομα, το 18.4% απασχολούσε 11-15 άτομα, το 6.1% απασχολούσε 16-20 άτομα, και το υπόλοιπο 6.1% απασχολούσε περισσότερα από 20 άτομα (Πίνακας 2).

Πίνακας 2. Ποσοστιαία αναλογία του απασχολούμενου προσωπικού στα Ιδιωτικά γυμναστήρια.

Απασχολούμενο προσωπικό στα Ιδιωτικά γυμναστήρια	
<10 άτομα το	69.4%
11-15 άτομα το	18.4%
16-20 άτομα το	6.1%
>20 άτομα το	6.1%

Σύμφωνα με τη δήλωση των ιδιοκτητών των γυμναστηρίων το μεγαλύτερο ποσοστό των εγγεγραμμένων μελών στα γυμναστήρια είναι άνδρες (62%) και ενήλικες (98%). Σχετικά με την ηλικία το μεγαλύτερο ποσοστό (41%) ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 19-30 ετών, ακολουθούμενο από την ομάδα 31-40 (28%). Σημαντικά ποσοστά (17%) ανήκουν στις ηλικιακές ομάδες των 41-50 ετών και 51-60 ετών (17% και 10% αντιστοίχα). Τέλος μόνο 2% είναι πάνω από 60 ετών και κάτω από 18 ετών (Πίνακας 3).

Πίνακας 3. Δημογραφικά χαρακτηριστικά των εγγεγραμμένων μελών των γυμναστηρίων

Εγγεγραμμένα Μέλη		Ηλικία
Άνδρες 62%	Ενήλικες 98%	<18 ετών 2%
Γυναίκες 38%	Ανήλικοι 2%	19-30 ετών 41%
		31-40 ετών 28%
		41-50 ετών 17%
		>60 ετών 2%

Συνέπειες της Οικονομικής Κρίσης

Οι ιδιοκτήτες δήλωσαν ότι ο αριθμός των ενεργών μελών κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης παρουσίασε μείωση (47.9% των γυμναστηρίων), αύξηση (29.2% των γυμναστηρίων) και καμία αλλαγή (22.9% των γυμναστηρίων). Αναλυτικότερα, από τους συμμετέχοντες που δήλωσαν μείωση μελών (δηλαδή το 47.9% των συμμετεχόντων) το 8.7% δήλωσε πως η μείωση ήταν από 5-10% στα μέλη, το 65.2% από 10-20%, το 4.3% δήλωσε πως η μείωση στα μέλη ήταν στο 25%, το 17.4% δήλωσε πως η μείωση των μελών άγγιξε το 30% ενώ το 4.4% των συμμετεχόντων δήλωσε πως σημειώθηκε μείωση των μελών σε ποσοστό πάνω από το 30% (Πίνακας 4).

Πίνακας 4. Συνέπειες από την οικονομική κρίση σχετικά ως προς τον αριθμό των ενεργών μελών

Αριθμός Ενεργών Μελών		
Μείωση 47.9%	Αύξηση 29.2%	Καμία Αλλαγή 22.9%
Ποσοστά μείωσης		
5-10% δήλωσε το	8.7%	
10-20% δήλωσε το	65.2%	
25% δήλωσε το	4.3%	
30% δήλωσε το	17.4%	
>30% δήλωσε το	4.4%	

Αναφορικά με την κερδοφορία το 74.5% των συμμετεχόντων δήλωσε πως σημειώθηκε μείωση των κερδών ως συνέπεια της οικονομικής κρίσης, το 10.6% δήλωσε πως σημειώθηκε πολύ μικρή αύξηση, ενώ το 14.9% δήλωσε πως δεν υπήρξε καμία ιδιαίτερη αλλαγή (Πίνακας 5).

Πίνακας 5. Συνέπειες από την οικονομική κρίση ως προς την κερδοφορία των ιδιωτικών γυμναστηρίων.

Κερδοφορία Ιδιωτικών Γυμναστηρίων		
Μείωση	Αύξηση	Στασιμότητα
δήλωσε το 74.5%	δήλωσε το 10.6%	δήλωσε το 14.9%

Στρατηγικές Αντιμετώπισης των Αρνητικών Συνεπειών της Οικονομικής Κρίσης

Για την αντιμετώπιση των αρνητικών συνεπειών από την οικονομική κρίση τα περισσότερα ιδιωτικά γυμναστήρια σε ποσοστό 97.7% προέβησαν σε ενέργειες για την ενίσχυση της βιωσιμότητας τους, ενώ το υπόλοιπο 2.3% δεν έκαναν καμία ενέργεια. Αναλυτικότερα οι ενέργειες αυτές περιλάμβαναν: Μείωση τιμών (85.7%), Μείωση εξόδων (91.3%), Μείωση του προσωπικού (68.9%), Μείωση μισθών του προσωπικού (68.2%), Αύξηση της διαφήμισης (73.9%), Βελτίωση των προγραμμάτων (80.9%), Εκπαίδευση προσωπικού (60.9%), και Εισαγωγή νέων προγραμμάτων άσκησης (85.7%) (Πίνακας 6).

Πίνακας 6. Στρατηγικές για την ενίσχυση της βιωσιμότητας των ιδιωτικών γυμναστηρίων

Ιδιωτικά Γυμναστήρια	
Στρατηγικές ενίσχυσης 97.7%	Καμία Στρατηγική ενίσχυσης 2.3%
Ενέργειες Ενίσχυσης	
Μείωση εξόδων	91.3%
Μείωση τιμών	85.7%
Εισαγωγή νέων προγραμμάτων	85.7%
Βελτίωση προγραμμάτων	80.9%
Αύξηση διαφήμισης	73.9%
Μείωση προσωπικού	68.9%
Μείωση μισθών	68.2%
Εκπαίδευση προσωπικού	60.9%
Άλλες ενέργειες	36%

Προβλήματα που Αντιμετωπίζουν τα Γυμναστήρια

Τα πιο σημαντικά προβλήματα που αναφέρθηκαν περιλαμβάνουν την Υψηλή φορολογία (100%), τη μείωση αγοραστικής δύναμης του κοινού (95.9%), τη μείωση του αριθμού των μελών (83.7%), την Έλλειψη ενδιαφέροντος του κοινού (65.3%), την Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού (75.5%), τη συρρίκνωση της (87.8%), τον αυξημένο ανταγωνισμό (93.9%), το κακό οικονομικό κλίμα (98%), την χαμηλή τιμή των συνδρομών (91.8%) και το περιορισμένο μάρκετινγκ (79.6% (Πίνακας 7).

Πίνακας 7. Πρόβλημα που αντιμετώπισαν τα ιδιωτικά γυμναστήρια.

Προβλήματα που αντιμετώπισαν τα Ιδιωτικά γυμναστήρια	Ποσοστιαία αναλογία (%)
Υψηλή φορολογία	100%
Κακό οικονομικό κλίμα	98%
Μείωση αγοραστικής δύναμης κοινού	95.9%
Αυξημένος ανταγωνισμός	93.9%
Χαμηλή τιμή συνδρομών	91.8%
Συρρίκνωση αγοράς	87.8%
Μείωση αριθμού μελών	83.7%
Περιορισμένο μάρκετινγκ	79.6%
Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού	75.5%
Έλλειψη ενδιαφέροντος κοινού	65.3%

Εκτιμήσεις για το Μέλλον των Γυμναστηρίων

Θετικές ήταν οι προβλέψεις για το μέλλον των ιδιωτικών γυμναστηρίων σύμφωνα με τις απόψεις των ιδιοκτητών. Αναλυτικότερα, οι μισοί περίπου ιδιοκτήτες των γυμναστηρίων (46.9%) εκτίμησαν πως θα υπάρξει ανάπτυξη της αγοράς, το 27% εκτίμησαν πως θα υπάρξει συρρίκνωση της αγοράς, ενώ το 26.1% εκτίμησαν πως δεν θα υπάρξει καμία ουσιαστική αλλαγή στο μέλλον (Πίνακας 8).

Πίνακας 8. Εκτιμήσεις για το μέλλον των Γυμναστηρίων στην Ελλάδα

Εκτιμήσεις για το μέλλον	Ποσοστιαία αναλογία (%)
Θετική τάση / Ανάπτυξη της αγοράς	46.9%
Συρρίκνωση της αγοράς	27%
Καμία αλλαγή	26.1%

Θετικές ήταν και οι εκτιμήσεις για τον αριθμό των μελών των ιδιωτικών γυμναστηρίων στο μέλλον. Πιο συγκεκριμένα, το 77.3% των ιδιοκτητών εκτίμησαν πως θα υπάρξει αύξηση των μελών λόγω της γενικότερης τάσης για έναν πιο ενεργητικό, υγιεινό και δραστήριο τρόπο ζωής, ενώ το 22.7% εκτίμησε πως δεν θα υπάρξει καμία αλλαγή (Πίνακας 9).

Πίνακας 9. Εκτίμηση ως προς τον αριθμό των μελών των γυμναστηρίων στο μέλλον

Εκτιμήσεις για το μέλλον	Ποσοστιαία αναλογία (%)
Αύξηση μελών	77.3%
Καμία αύξηση	22.7%

Συζήτηση

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να μελετήσει τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στη λειτουργία των ιδιωτικών γυμναστηρίων και να καταγράψει τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν μέσα στο συγκεκριμένο οικονομικό περιβάλλον. Επίσης, έγινε καταγραφή των στρατηγικών που υιοθέτησαν οι ιδιοκτήτες των γυμναστηρίων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προέκυψαν από την οικονομική ύφεση.

Καταρχήν τα αποτελέσματα έδειξαν ότι περίπου τα μισά γυμναστήρια που συμμετείχαν στην έρευνα είχαν έως 200 ενεργά μέλη. Ο αριθμός αυτός είναι πολύ μικρός και φανερώνει ότι πλειοψηφία των γυμναστηρίων στην Ελλάδα έχουν τον χαρακτήρα της μικρής συνοικιακής επιχείρησης. Είναι πραγματικά προς διερεύνηση κατά πόσο γυμναστήρια με τόσο μικρό αριθμό μελών μπορούν να είναι οικονομικά βιώσιμα. Ως προς την επίδραση της οικονομικής κρίσης στον αριθμό των μελών των γυμναστηρίων είναι αξιοσημείωτο ότι τα μισά γυμναστήρια δήλωσαν ότι είχαν μείωση των μελών τους, ενώ περίπου το 1/3 των ιδιοκτητών δήλωσε ότι είχαν αύξηση των μελών τους. Τα στοιχεία αυτά φανερώνουν ότι η αγορά των γυμναστηρίων είναι από τις λίγες στην Ελλάδα σήμερα που εν μέσω οικονομικής κρίσης φαίνεται να αντέχει. Δείχνουν ακόμη τη δυναμική της αθλητικής αγοράς στην Ελλάδα για το μέλλον. Επίσης επιβεβαιώνουν και πρόσφατες έρευνες της Eurostat. Παρά τη μειωμένη αγοραστική δύναμη των καταναλωτών, σημειώθηκε μια αύξηση του ποσοστού των Ελλήνων που συμμετέχουν σε αθλητικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες το 2013-2014 (Special Euro-barometer, 2014).

Από την άλλη πλευρά όμως η συντριπτική πλειοψηφία των ιδιοκτητών (74%) δήλωσε ότι παρουσίασε μείωση η κερδοφορία των γυμναστηρίων, κάτι το οποίο οφείλεται στη μείωση των τιμών που υιοθετήθηκε ως στρατηγική διατήρησης των μελών τους και προσέλκυσης νέων. Κάτι τέτοιο είναι αναμενόμενο σε περιόδους οικονομικής κρίσης όταν μειώνεται η αγοραστική δύναμη των καταναλωτών. Επίσης ένα από τα σημαντικά προβλήματα που επηρεάζει την κερδοφορία σήμερα στην Ελλάδα είναι η υψηλή φορολόγηση των επιχειρήσεων.

Ως προς το δημογραφικό προφίλ των γυμναστηρίων τα αποτελέσματα έδειξαν ότι ήταν κυρίως ενήλικοι άνδρες, ηλικίας δέκα εννέα έως τριάντα ετών. Αυτήν είναι παραδοσιακά μια τυπική ομάδα στόχου των ιδιωτικών γυμναστηρίων στην Ελλάδα. Η πρόκληση είναι για τους γυμναστηριούχους να ανεβάσουν τον μέσο όρο ηλικίας των μελών τους και να επεκταθούν σε νέες ηλικιακές αγορές. Από την άλλη πλευρά όμως η συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα είναι που δεν έχει οικογενειακές υποχρεώσεις και ίσως να έχουν μεγαλύτερη οικονομική ευχέρεια για υπηρεσίες αναψυχής.

Σχεδόν όλοι οι ιδιοκτήτες των γυμναστηρίων υιοθέτησαν στρατηγικές για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων και εφάρμοσαν ενέργειες για την ενίσχυση της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων τους. Ο περιορισμός συνολικά των λειτουργικών εξόδων και η μείωση του αριθμού του προσωπικού αλλά και του μισθού τους ήταν από τις βασικότερες ενέργειες. Περικοπές σε προσωπικό βέβαια είναι δυνατόν να συνοδευτούν από μείωση της ποιότητας των αθλητικών υπηρεσιών. Αυτό είναι κάτι που θα πρέπει να απασχολήσει τους ιδιοκτήτες γυμναστηρίων. Για την προσέλκυση νέων πελατών υιοθετήθηκαν η εισαγωγή νέων μορφών άσκησης, η βελτίωση των υπαρχόντων μορφών άσκησης, καθώς και η αύξηση της διαφήμισης, ίσως με πιο έξυπνες στρατηγικές που έχουν μικρότερο κόστος (πχ. Μέσα κοινωνικής δικτύωσης).

Παρά τις μειώσεις στο κέρδος και τα πολλαπλά προβλήματα οι προβλέψεις για το μέλλον είναι θετικές και αυτό είναι ένα από τα αισιόδοξα μηνύματα της έρευνας. Έτσι οι εκτιμήσεις των μισών ιδιοκτητών είναι ότι θα υπάρξει ανάπτυξη της αγοράς και θετικές τάσεις στο μέλλον. Πιο συγκεκριμένα, το 77.3% των ιδιοκτητών εκτίμησαν πως θα υπάρξει αύξηση των μελών των γυμναστηρίων λόγω της γενικότερης τάσης για έναν πιο ενεργητικό, υγιεινό και δραστήριο τρόπο ζωής. Η τάση αυτή θα μπορούσε να σχετίζεται με την κατανόηση των πολλαπλών οφελών από την άσκηση και την αναψυχή κυρίως στον τομέα της ψυχολογίας, καθώς λόγω της οικονομικής κρίσης το κοινωνικό και πολιτικό περιβάλλον είναι ιδιαίτερα απαισιόδοξο και αγχωτικό για τους πολίτες της χώρας (Alexandris & Balaska, 2015b, Balaska & Alexandris, 2014).

Η τάση αυτή δίνει μια αισιόδοξη νότα για το μέλλον. Όταν το οικονομικό κλίμα βελτιωθεί, πιθανό να αναπτυχθεί περαιτέρω και η βιομηχανία του αθλητισμού. Έτσι οι επιχειρήσεις τόσο στον τομέα των αθλητικών υπηρεσιών όσο και στον τομέα των αθλητικών ειδών θα παρουσιάσουν προοπτική ανάπτυξης.

Συμπεράσματα

Η παρούσα έρευνα στηρίχθηκε σε ένα σχετικά μικρό δείγμα από γυμναστήρια της περιοχής της Θεσσαλονίκης. Παρόλο που γενικεύσεις πρέπει να γίνονται με προσοχή κάποια συμπεράσματα μπορούν να εξαχθούν. Καταρχήν οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης στα γυμναστήρια όπως αναμενόταν είναι αρνητικές αλλά όχι τόσο έντονες όσο θα περίμενε κανείς, αν συγκριθούν με τις υπόλοιπες επιχειρήσεις στην Ελλάδα. Τα γυμναστήρια φαίνονται να υιοθετούν επιτυχώς στρατηγικές διατήρησης του αριθμού των μελών, αλλά δεν καταφέρνουν να διατηρήσουν την κερδοφορία τους. Η χαμηλή συνδρομή των μελών σε συνδυασμό με την υψηλή φορολόγηση δημιουργούν κινδύνους βιωσιμότητάς τους. Είναι ενθαρρυντικό όμως ότι οι ιδιοκτήτες γυμναστηρίων είναι αισιόδοξοι για το μέλλον της αγοράς. Όταν η ανάπτυξη θα έρθει στη χώρα αναμένουν περαιτέρω ανάπτυξη της αγοράς των γυμναστηρίων. Θα ήταν ενδιαφέρον η παρούσα έρευνα να διεξαχθεί και στην Αθήνα αλλά και σε επαρχιακές πόλεις για να έχουμε μια καλύτερη εικόνα.

Βιβλιογραφία

- Ablondi, J. (2014). *The IHRSA Global Report 2014*. International Health, Racquet and Sports Club Association, Boston, USA.
- Alexandris, K., & Balaska, P. (2015b). The future of “sport for all” programs in Greece: Issues and Challenges. *Paper Presented at the 12th European Association for Sociology of Sport Conference*, 10-13 June, Dublin, Ireland.
- Balaska, P. & Alexandris, K. (2014). Examining recreational sport participation in a period of economic

- crisis: The case of Greece. *Paper presented at the EASM Conference, 9-12 September, Coventry, UK.*
- Batrakoulis, A. (2016). *Personal Communication* (June 10th, 2016), Greek Aerobics and Fitness Training School.
- Giannoulakis, C., Papadimitriou D., Alexandris, K. (2016, in press). Implications of austerity measures on National Sport Federations: Evidence from Greece. *European Sport Management Quarterly*.
- Greece Economic Indicators (2016): Retrieved, June 2nd, 2016, from: <http://www.tradingeconomics.com/greece/unemployment-rate>.
- Greek Economic Outlook (2016). *Focus Economics*. Retrieved, June 2nd, 2016, from: <http://www.focus-economics.com/countries/greece>.
- Rodriguez, M. (2016). *The IHRSA Global Report 2016*. International Health, Racquet and Sports Club Association, Boston, USA.
- Special Euro-barometer (2014). *Sport and Physical Activity*. Directorate – General for Education and Culture, Brussels, European Commission.
- Theodorou, S. (2015). *The Greek Crisis in Numbers*. Retrieved, June 1st, 2016, from: <http://www.thetoc.gr/oikonomia/article/ws-j-i-elliniki-krisi-se-arithmous>.

Υπεύθυνος έκδοσης: Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Διοίκησης Αθλητισμού & Αναψυχής

Υπεύθυνος Συντακτικής Επιτροπής: Αλεξανδρής Κωνσταντίνος.

Συντάκτες: Αυθίνος Ιωάννης, Γαργαλιάνος Δημήτρης, Κριεμάδης Αθανάσιος, Κώστας Γεώργιος, Τζέτζης Γεώργιος, Κουθούρης Χαρίλαος, Κουστέλιος Αθανάσιος, Γουλιμάρης Δημήτριος, Θεοδωράκης Νικόλαος, Τσιότσου Ροδούλα, Τσιτοκαρη Ευθυμία, Παπαδημητρίου Δήμητρα, Γλυνιά Ελένη, Νάτοης Παντελής, Κιάφας Ζαχαρίας, Δράκου Αμαλία, Μπάρλας Αχιλλέας.

Τεχνική επεξεργασία και μορφοποίηση κειμένου: Δρ Ζαφειρούδη Αглаΐα
